

[Arne Melchior]

svarelse fra statsministeren af, hvordan det kan være. Der må være en grund til det, som ikke kan bebrejdes statsministeren, for han søger jo efter dem med lys og lygte.

Ser vi på presselogen, er der jo også en overrepræsentation af mænd, i dag endda ganske usædvanlig, og ser vi på embedsmandslogen, ser vi nøjagtig det samme. Der må altså være en grund, der må være et eller andet grundlæggende i mentaliteten, som er årsag til det.

Ved en kvindesagsdebat, vi havde her i Tinget, sagde fru Birgith Mogensen, der dengang var vores ordfører, efter at hun havde støttet tankerne om kvindernes ligeberettigelse, at vi alligevel kan have lidt tvivl i sindet om, hvor mange reelle forbedringer man opnår ved pålæg og lovgivning, fordi der jo altså er nogle andre tilgrundliggende mentalitetsmæssige omstændigheder. Og dem vil jeg så gerne beskæftige mig lidt med, idet jeg jo i det meste af mit voksne liv har været kvindesagsmand.

Da jeg havde med personaleforhold at gøre i mine mange år i erhvervslivet, fandt jeg ud af, at arbejdere havde flere forsømmelser end funktionærer, og at kvinder havde flere forsømmelser end mænd. Gruppen af kvindelige arbejdere havde derfor flest forsømmelser, og gruppen af mandlige funktionærer havde færrest. Og det benyttede mange arbejdsgivere dengang til at slutte – det var altså i 1950'erne og 1960'erne – at så er arbejdere mindre loyale og mindre stabile end funktionærer og kvinder mindre stabile og loyale end mænd. Dertil tilføjede jeg mig også i opløbet at sige: »Sludder og vrøvl, tag og behandl kvindelige arbejdere med samme hensynsfuldhed, som vi behandler mandlige funktionærer med – og ikke i 3 år, men i 30 år – så skal I bare se, at ved lige behandling er de selvfølgelig lige så loyale og gode og stabile at have med at gøre.«

Vi ved jo også fra undersøgelser, som Socialforskningsinstituttet jævnligt foretager, at hvor fuldtids udearbejdende kvinder har i størrelsesordenen 3 timer og 1 kvarters ekstraarbejde i hjemmet, så har Hans Majestæt Manden efterhånden svunget sig op til fra 20 minutter i ekstraarbejde derhjemme til 1 times tid. Der sker altså en vis positiv udligning, men den er meget langsom. Så det siger jo sig selv, hvem der har mest tid til at hvile sig og møde udhvilet på arbejde næste dag, og hvem der har mest tid til at efteruddanne sig og stige i graderne og nå lederpositionerne.

Det må snart gå op for mænd, men der er selv blandt unge forældrepar endnu mange, der tror, at fordi mænd ikke er i stand til at føde børn, så er de ikke lige så gode som kvinder til at skifte ble eller stå op om natten, hvis der er kighoste eller andet. Det er og bliver noget forfærdeligt sludder. Jeg har taget min del af ble-skift på 4 børn, men i øvrigt er jeg selvfølgelig ligesom de fleste undertrykt derhjemme. Dog får jeg altid det sidste ord, for når min kone har sagt sin mening, så siger jeg: »Javel, min skat.« Men nu har jeg også en særdeles dygtig og veluddannet kone, så det er jo kun rimeligt.

I den situation, hvor mændene er superegoister og kvinderne stadig væk i betydelig grad er undertrykte, er det nok værd at tænke på noget positiv særbehandling, positiv diskriminering. Så længe vi ikke har opnået lige løn for lige arbejde, er der meget langt igen, og jeg tror såmænd ikke, vi kommer længere i dag, men det er da bedre, at vi siger det positive end det negative.

Der ligger så meget i vor tradition, i vor baggrund, i vor historie. F.eks. siger vi »han« om Vorherre, men hvem har sagt, at det er en han? Men vi siger »han« om Vorherre, og kristendommen har tillige en søn til Vorherre, altså igen en hankønsperson. Der er ingen tvivl om, at det påvirker menneskers forståelse og tænke-måde, når man hele tiden beder til en han og aldrig nogen sinde til en hun.

Jeg skal gøre opmærksom på, at tit, hvor der står »mand« og »han«, menes der i virkeligheden »person«. Da Selma Lagerlöf havde fået Nobelprisen i 1909 og man talte om at optage hende i det svenske akademi, De Aderton – en meget ærværdig gammel forsamling fra syttenhundredesomething, der aldrig har været en kvinde i, for der står i konstitutionen, at det skal være mænd af den og den beskaffenhed – så nedsatte man altså i dette århundredes begyndelse en kommission, som fandt ud af, at når højsalig kong et-eller-andet, Carl Gustav den et-eller-andet, havde sagt »mænd« af den og den art, så havde han ikke ment hankønspersoner i modsætning til kvinder, men han havde ment personer af den art, og Selma Lagerlöf kunne som den første kvinde komme ind i det svenske akademi. Det kunne vi lære noget af.

Lad mig bruge mine sidste to minutter til alligevel at løfte en lidt advarende finger over for nogle af kvindesagskvinderne. Jeg står her med